

Starptautiskā sadarbība

Publicēts: 03.11.2020.

Eiropas statistikas sistēma

Eiropas Statistikas sistēma (ESS) ir partnerība starp Eiropas Savienības statistikas iestādēm. ESS sevī ietver galveno koordinējošo ES statistikas iestādi - Eiropas Komisiju (Eiropas Savienības statistikas biroju [Eurostat](#)), dalībvalstu statistikas iestādes, kā arī citas valstu iestādes, kas atbildīgas par Eiropas statistikas izstrādi, sagatavošanu un izplatīšanu. CSP ir aktīva ESS dalībniece un pārstāv Latvijas intereses Eurostat darba grupās un komitejās, kā arī Padomes statistikas darba grupas sanāksmēs.

Tiesiskais regulējums Eiropas statistikas izstrādei, sagatavošanai un izplatīšanai ir noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes regulā (EK) [Nr. 223/2009](#) (2009. gada 11. marts) par Eiropas statistiku. Galvenās Eiropas statistikas sagatavošanas jomas un mērķus daudzgadu finanšu shēmas laikposmam nosaka Eiropas statistikas programmā. Piecu gadu programmas mērķi detalizēti tiek izklāstīti Eiropas statistikas gada programmā katram kalendārajam gadam.

Šobrīd ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulu (ES) [Nr. 99/2013](#) (2013. gada 15. janvāris) ir noteikta Eiropas statistikas programma 2013. –2017. gadam, kas ar Regulu (ES) Nr. 1951/2017 pagarināta laika posmam līdz 2020.gadam. Ietvars Eiropas statistikas izstrādei, sagatavošanai un izplatīšanai laika posmam no 2021.-2027.gadam noteikts tā saucamajā Vienotā tirgus regulā.

Uzziniet vairāk par ESS partneriem - [saites](#) uz citu valstu statistikas iestādēm.

Eiropas Statistikas sistēmas komiteja 2014. gada maijā apstiprināja [Eiropas Statistikas sistēmas Vīziju 2020](#) – ietvaru ESS attīstībai līdz 2020. gadam. ESS Vīzijas ieviešanas projektu (VIP) mērķis ir dažādu statistikas jomu kopējas, uz vienotiem standartiem bāzētas, infrastruktūras izveide ESS ietvaros.

Izmantojot Granta projektu finansējumu, CSP ir īstenojusi šādus ESS.VIP projektus:

SIMSTAT: mikrodatu apmaiņas testēšana kā jauna pieeja ES tirdzniecības statistikas vākšanai

REDESIGN: Intrastat modernizēšana

ESBRs: statistikas biznesa reģistru tīkls Eiropā

VALIDATION: kopīgi datu validācijas standarti un likumi

ADMIN: administratīvo datu izmantošanas statistikas vajadzībām veicināšana

DIGICOM: komunikācijas un datu izplatīšanas rīku optimizēšana

Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija

CSP piedalās Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas ([OECD](#)) darba grupu un komiteju darbā, daloties pieredzē un labākajās praksēs ar OECD dalībvalstu ekspertiem jaunu, inovatīvu statistisko metožu izstrādē un pielietošanā. CSP sniedz datus pēc iespējas pilnīgā apjomā un detalizācijā [OECD pētījumu un publikāciju vajadzībām](#).

Apvienoto Nāciju Organizācija

CSP piedalās Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) [Statistikas komisiju](#) darbā. Tāpat, piedaloties ANO reģionālās struktūrvienības – ANO Eiropas Ekonomiskās komitejas – darbā un tās paspārnē organizētās [Eiropas statistiķu konferences](#) aktivitātēs, CSP eksperti ir iesaistīti risinājumu meklēšanā, atbildot uz statistiķu kopienas izaicinājumiem starptautiskā mērogā.

Ilgtspējīgas attīstības mērķi

2015. gada rudenī Apvienoto Nāciju Organizācijas (turpmāk – ANO) Ģenerālā asambleja apstiprināja Dienaskārtību 2030 ilgtspējīgai attīstībai ([2030 Agenda for Sustainable Development](#)). Tā ietver [17 ilgtspējīgas attīstības mērķus](#) (IAM) un 169 apakšmērķus, kurus pasaules valstis ir apņēmušās īstenot līdz 2030. gadam. Šie mērķi attiecas uz visām pasaules valstīm, un tie galvenokārt tiecas uz visa veida nabadzības izskaušanu, nevienlīdzības mazināšanu un klimata pārmaiņu ierobežošanu.

Lai nodrošinātu Dienaskārtības 2030 īstenošanas uzraudzību un IAM rezultātu mērīšanu, ANO Statistiskās komisijai ir dots mandāts izstrādāt globālo statistikas indikatoru ietvaru, kā arī sniegt atbalstu valstu statistiskās veiktspējas attīstībai. 2016. gada martā savā 47. sesijā ANO Statistiskā komisija apstiprināja 230 globālo indikatoru ietvaru kā praktisku sākuma punktu turpmākajam darbam.

Arī [Eiropas Savienībā](#) un [Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijā](#) (OECD) norit darbs pie IAM integrēšanas to galvenajos darbības virzienos. CSP ir iesaistīta starpvalstu un reģionālā līmeņa aktivitātēs saistībā ar IAM statistiku, lai nodrošinātu nacionālo procesu sasaisti ar Latvijai būtiskākajām starptautiskā līmeņa aktivitātēm.

Latvijā par IAM ieviešanu valsts ilgtermiņa politikas plānošanas dokumentos atbild [Pārresoru koordinācijas centrs](#) (turpmāk – PKC), kas sadarbībā ar nozaru ministriju politikas plānotājiem IAM skata kontekstā ar [Latvijas Ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam](#) (Latvija 2030) un Nacionālā attīstības plāna 2014.–2020. gadam (NAP2020) un Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030. gadam [īstenošanas uzraudzības ziņojumu](#), nodrošinot iespēju papildināt plānošanas dokumentus ar tādiem mērķiem, kas aktuāli Latvijai.

Centrālā statistikas pārvalde līdzās PKC, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai un Ārlietu ministrijai ir IAM neformālās darba grupas locekle, un savas kompetences ietvaros piedalījies [Latvijas pirmā Brīvprātīgā nacionālā ziņojuma](#) (*Voluntary National Report*) sagatavošanā.

Starptautiskās vadlīnijas un ieteikumi virza valstu nacionālās statistikas iestādes, Latvijas gadījumā CSP, kā galveno kontaktpunktu IAM statistikas jautājumu koordinācijai un komunikācijai. Jautājumiem saistībā ar IAM statistiku lūdzam izmantot e-pastu iam@csb.gov.lv.

<https://www.csp.gov.lv/lv/starptautiska-sadarbiba>